

יום טוב פרק רביעי ראש השנה

לה.

עין משפט נר מצוה

כז א מיי פ"ח מהל' תפלה ה' י טו"ש
 ח"ט ס' קנד פתיח א ועור
 ח"ט ס' מקלף:
 כז ב מיי פ"ג מהל' שופר ה' טו"ש
 ח"ט ס' מקלף ספק ד
 ג"ה:
 כח ג מיי פ"ד מהלכות תפלה ה' י טו"ש
 ח"ט ס' ק:
 כט ד מיי פ"ו מהל' משילות כ"ט ח"ט
 טו"ש ח"ט ס' קמ
 ט"ק כד:
 ע ה טור ח"ט ס' מקלף:

רבינו הגנאל

ואקשין א ימורו ליה לרבן
 גמליאל למה ליה לר' יוחנן
 למימר הלכתא כוותיה, לא
 אמרין הלכתא אלא היכא
 איכא פלוגתא. ופריך רב
 נתנא בר יצחק מאן מודי
 ליה לרב גמליאל ר' מאיר
 וחכמים חולקין על זה ועל
 זה. דתנו רבנן בברכות של
 ראש השנה ויום הכפורים
 בלבד, אבל בכל השנה
 אין הלכה כרבן גמליאל.
 ומאי שנה ראש השנה ויום
 הכפורים מן השנה כולה,
 אילימא משום (דכח')
 [דנפישין] בהו קראי, והן
 עשר מלכויות עשר וכוונות
 עשר ופירות, והאמר
 רב הגנאל אמר רב כיון
 שאמר ובתורתך כתוב
 לאמר שוב אינו צריך
 להזכיר הפסוקין, אלא
 משום דאורייתא ברכות.
 כלומר בכל שבת ומועד
 מהפסולין שבע ובאלו
 מהפסולין [תשע]. אמר ר'
 אלעזר לעולם תסיר אדם
 תפילתו ואחר כך תפיל.
 ואמר ר' אבא מסתברא
 בברכות של ראש שנה
 ושל יום הכפורים ושל
 פרקים, אבל של כל השנה
 כולה לא. וכן סוגיא
 דשמעתא. אמר רב אחא
 בר רב עיריא אמר ר'
 שמעון חסידא פוטר היה
 רבן גמליאל אפילו עם
 שבשדות כול'. ואסיקא
 אלא כי אתא רבין אמר
 ר' יעקב בר אידי אמר ר'
 שמעון חסידא לא פטר
 רבן גמליאל אלא עם
 שבכנסת ושמעון משליח
 ציבור, והעם שבשדות
 והן אנושין שאינן יכולין
 לבא. אבל הני דשיבחי
 בעיר ולא אתו לא פטר
 להו רבן גמליאל. יושלמי
 רבן גמליאל אומר שליח
 ציבור מוציא את הריבם
 יחד וכוונתו ר' חננה רובה
 דצפורין בשם ר' יוחנן
 הלכתא כרבן גמליאל
 באלין תקנתא הוא שישנן
 שם מראש התפילה.
 הדרן עלך י"ח של
 ר"ה סליק פירוש רבינו
 הגנאל מסכת ראש
 השנה. תהלה לשובן
 מעונה

כי סליק רבי אבהו מימי. שהפליג בקפינה לים וזמר: **צנורות של ר"ה**. לקמן מפרש מ"ש הני: **מאן מודים**. לו צנורות של ר"ה ויהו"כ ר"מ: **והלכה מכלל דפליגי**. דקאמר ר' יוחנן הלכה כרבן [גמליאל] בהך (א) דמשמע מכלל דעמדו במחלוקת: **רבנן**. שאר החכמים מן מר"מ: **אילינא משום דנפישו קראי**. דאיכא דמוספי ר"ה ור"ח ומלכויות וזכרונות ושופרות: **כיון שאמר ובתורתך כתוב**. כלומר **כיון שאמר נעשה ונקריב לפניך כמלות רלוין כמו שכתבת עלינו** צמורתך: **אין לריך**. לומר מקראות המוספין: **אלא משום דאוש**. שהרי כאן תשע וארכות ומטעות דאין הכל בקיאין בהן. ורבותי מפרשין להא דרב חננאל צמלכויות וזכרונות ושופרות וקשיא לי הא דלא כרבנן ולא כר' יוחנן זן נורי דתנן [ישל] דף ג' (ב) אין פוחתין מעשרה מלכויות וכו': **ושל פרקים**. מועדות: **מתלפין לתפילין**. שהיה מחזר תלמודו כל שלשים יום: **פוטר היה בו**. שש"כ מוציאם: **אין כלל צרכה**. ואע"פ שעם צנעות כלל צרכה הני דמלו למימי קמי כהני ויפנו כהנים אליהם ויצרכום וסה לא צאו אין כלל צרכה: **אבל דעיר לא**. משום דלא אינסי ויכולין להסדיר תפלתן:

(א) שבת ק"ו: ויש"ט, (ב) סוטה ל"ה: (ג) א"י אין ש"ך מילין עד דאלו לני כמשחא ושמעון ש"ך מתחלה ועד סוף כ"כ כר"ף ויש"ט כר"ף. (ד) א"י מוס' לעיל ח': ד"ה שהחש ומוס' צ"ה טו. ד"ה ארזו ומוס' ערובין טו. ד"ה וכוין. (ה) ובס"פ: הקדוש.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה והלכה בו כרבן גמליאל בהך דמשמע: (ב) בה"ה ה"ג כו' פעמים צין היום וצין הלילה כמ"ר: (ג) בא"ד כשלא לרי אלעזר היינו דשיה וכו' אלא לר' יהושע מאי שניה:

הגהות הגר"א

[א] גמרא דאורייתא (ברכות) תו"מ:

מוסף רש"י

עם שאחורי כהנים אינן בכלל ברכה. שאין הצרכה תשופה עליהם לעקור רגליהם ולכל לפי הכהנים ליות מתגברים פנים כנגד פנים כד, הלקן אינם כלל צרכה כדלמדין מה שכתבו פנים כנגד פנים (טוטה לז). הדרן עלך מסכת ראש השנה

אילימא משום דנפישו. פירש צנוקטרס דאיכא דמוספי ר"ח וראש השנה ומלכויות וזכרונות ושופרות כיון שאמר ובתורתך כתוב לאמר כיון שאמר נעשה ונקריב לפניך כמלות רלוין כמו שכתבת עלינו צמורתך אין לריך לומר מקראות המוספין וצנס רבותיו פירש להא דרב חננאל צמלכויות וזכרונות ושופרות וקשה הא דלא כרבנן ודלא כר' יוחנן זן נורי דתנן [ישל] (ב) אין פוחתין מעשרה מלכויות כו' ור"ח פירש דאפסוקי דמלכויות וזכרונות ושופרות קאי והיכא דהתמיל פליגי דלא יפחות למר כדלית ליה ולמר כדלית ליה אצל יכול לפטור עצמו לגמרי ע"י צמורתך כתוב לאמר אצל מקראות של מוסף לריך להזכיר ועולם שהם צמקום הקרצנות אצל מוסף דר"ח אין לריך להזכיר צ"ה אלא שרי לו צמה שאמר מלכד עולת החדש ומנחתה שמה נכלל כל מוספי ר"ח העולות וכדי להזכיר גם השעיר שהוא מטעם יאמר ושני שעירים לכפר ושני תמידים כהלכתא ז':

הדרן עלך יום טוב וסליקא לה מסכת ראש השנה

ובתורתך כתוב לאמר שוב אינו צריך אמר ר"א לעולם יסדיר אדם תפלתו ואח"כ יתפלל אמר רבי אבא ימסתברא מילתיה דר' אלעזר בברכות של ר"ה ושל יוה"כ ושל פרקים אבל דכל השנה לא איני והא רב יהודה מסדר צלותיה ומצלי שאני רב יהודה כיון דמתלתין יומין לתלתין יומין הוה מצלי כפרקים דמי אמר רב אחא בר עיריא אמר רבי שמעון חסידא פוטר משום דאורייתא ברכות. כלומר בכל שבת ומועד מהפסולין שבע ובאלו מהפסולין [תשע]. אמר ר' אלעזר לעולם תסיר אדם תפילתו ואחר כך תפיל. ואמר ר' אבא מסתברא בברכות של ראש שנה ושל יום הכפורים ושל פרקים, אבל של כל השנה כולה לא. וכן סוגיא דשמעתא. אמר רב אחא בר רב עיריא אמר ר' שמעון חסידא פוטר היה רבן גמליאל אפילו עם שבשדות כול'. ואסיקא אלא כי אתא רבין אמר ר' יעקב בר אידי אמר ר' שמעון חסידא לא פטר רבן גמליאל אלא עם שבכנסת ושמעון משליח ציבור, והעם שבשדות והן אנושין שאינן יכולין לבא. אבל הני דשיבחי בעיר ולא אתו לא פטר להו רבן גמליאל. יושלמי רבן גמליאל אומר שליח ציבור מוציא את הריבם יחד וכוונתו ר' חננה רובה דצפורין בשם ר' יוחנן הלכתא כרבן גמליאל באלין תקנתא הוא שישנן שם מראש התפילה. הדרן עלך י"ח של ר"ה סליק פירוש רבינו הגנאל מסכת ראש השנה. תהלה לשובן מעונה

הדרן עלך יום טוב וסליקא לה מסכת ראש השנה

הגהה זו שייכה לעיל דף ק"ע י"ב

הכי גרסין הלכה זו צמק ראשון (דף יא): **צנורות של ר"ה**. לקמן מפרש מ"ש הני: **מאן מודים**. לו צנורות של ר"ה ויהו"כ ר"מ: **והלכה מכלל דפליגי**. דקאמר ר' יוחנן הלכה כרבן [גמליאל] בהך (א) דמשמע מכלל דעמדו במחלוקת: **רבנן**. שאר החכמים מן מר"מ: **אילינא משום דנפישו קראי**. דאיכא דמוספי ר"ה ור"ח ומלכויות וזכרונות ושופרות: **כיון שאמר ובתורתך כתוב**. כלומר **כיון שאמר נעשה ונקריב לפניך כמלות רלוין כמו שכתבת עלינו** צמורתך: **אין לריך**. לומר מקראות המוספין: **אלא משום דאוש**. שהרי כאן תשע וארכות ומטעות דאין הכל בקיאין בהן. ורבותי מפרשין להא דרב חננאל צמלכויות וזכרונות ושופרות וקשיא לי הא דלא כרבנן ולא כר' יוחנן זן נורי דתנן [ישל] דף ג' (ב) אין פוחתין מעשרה מלכויות וכו': **ושל פרקים**. מועדות: **מתלפין לתפילין**. שהיה מחזר תלמודו כל שלשים יום: **פוטר היה בו**. שש"כ מוציאם: **אין כלל צרכה**. ואע"פ שעם צנעות כלל צרכה הני דמלו למימי קמי כהני ויפנו כהנים אליהם ויצרכום וסה לא צאו אין כלל צרכה: **אבל דעיר לא**. משום דלא אינסי ויכולין להסדיר תפלתן:

הכי גרסין הלכה זו צמק ראשון (דף יא): **צנורות של ר"ה**. לקמן מפרש מ"ש הני: **מאן מודים**. לו צנורות של ר"ה ויהו"כ ר"מ: **והלכה מכלל דפליגי**. דקאמר ר' יוחנן הלכה כרבן [גמליאל] בהך (א) דמשמע מכלל דעמדו במחלוקת: **רבנן**. שאר החכמים מן מר"מ: **אילינא משום דנפישו קראי**. דאיכא דמוספי ר"ה ור"ח ומלכויות וזכרונות ושופרות: **כיון שאמר ובתורתך כתוב**. כלומר **כיון שאמר נעשה ונקריב לפניך כמלות רלוין כמו שכתבת עלינו** צמורתך: **אין לריך**. לומר מקראות המוספין: **אלא משום דאוש**. שהרי כאן תשע וארכות ומטעות דאין הכל בקיאין בהן. ורבותי מפרשין להא דרב חננאל צמלכויות וזכרונות ושופרות וקשיא לי הא דלא כרבנן ולא כר' יוחנן זן נורי דתנן [ישל] דף ג' (ב) אין פוחתין מעשרה מלכויות וכו': **ושל פרקים**. מועדות: **מתלפין לתפילין**. שהיה מחזר תלמודו כל שלשים יום: **פוטר היה בו**. שש"כ מוציאם: **אין כלל צרכה**. ואע"פ שעם צנעות כלל צרכה הני דמלו למימי קמי כהני ויפנו כהנים אליהם ויצרכום וסה לא צאו אין כלל צרכה: **אבל דעיר לא**. משום דלא אינסי ויכולין להסדיר תפלתן: